

INSON va qonun

www.adolatmarkazi.uz www.hudud24.uz [@hudud24official](https://www.instagram.com/hudud24official)

**ALISHER NAVOIY
TAVALLUDINING**

583
yilligi

KASBGA BAXSHIDA UMR

O'zbekistonda xizmat ko'rsatgan yurist
Ubaydulla Mingboyev haqiqatlari

Necha million yillardan buqon tarixning tegirmoniga suv quqib kelaotgan vaqt oldida inson umri oniy lahzadek, go'yo. Umr karvoni bir necha yuz qillab qo'l tortgan tarixiy shaxslarning qashab o'tganini muqaddas kitoblardan, rivoqatu afsonalardan yaxshi bilamiz. Ammo, qonimizda salkam bir asrga yaqin umr ko'rgan benazir insonlarning borligiga ko'p ham e'tibor beravermaymiz. Aslida, bu insonlarni tirik tarix deb atashimiz lozim. Zero, ular abadiyatga daxldor insonlardir. Shunday insonlar haqida gap ketganda, avvalo, tarix evrilishlarida nomlarining katta harflar bilan qozib qo'qilganining o'ziyoq ularni Vatan oldidagi xizmatlari nechog'lik quksak ekanini tasdiqlaydi.

TARIX GUVOH

O'tmish o'chog'idan hozirga qadar turli nomlar bilan atalib kelgan O'zbekiston barcha zamonlarda ham dunyoga noyob iqtidorga, yuksak salohiyatga, behisob kuch-qudratga ega va buyuk ishlarga qodir bo'lgan sarkardayu hukmdorlarni, olimu ulamolarni, qoziyu quzzotlarni yetkazib bergan. Mag'ribdan mashriqqa qadar ilm bilan shug'ullangan yoki bo'lmasa davlat boshqaruvi tizginini tutgan bashariyatning barchasi biz o'zbeklarning buyuk ajdodlarimizdan meros qolgan ijodiy mehnat mahsullarini o'qib o'rgangandan so'nggina

muvaffaqiyatga erishgan.

So'nggi yuz yillikda ham o'zbeklar butun jahon afkor ommasining diqqat markazida bo'ldi. Vatandoshlarimiz mustamlaka tuzumining tutqunligida ko'rinmas kishanlar bilan ushlab turildi. Tili, dini, erki va eng achinarlisi – haq-huquqidan mahrum etildi. Qonunlar bir muddat aniq va ravshan ishlamay qo'ydi. Ammo, erksevar xalqimiz doimo adolat uchun kurashib keldi. O'tgan asrning so'nggi o'n yilligidan boshlab mamlakatimiz mustaqillik ostonasida turgan qaltis bir paytda taniqli huquqshunos

Ubaydulla Mingboyev Respublika Oliy sudining rahbari sifatida qonunchiligimizdagi katta o'zgarishlar boshida turdi. Bu paytga qadar Oliy sud hashamatga burkangan, sobiq rahbarlari esa "yuqori"ning topshirig'ini bekamu-ko'st bajarishga majbur bo'lgan nomdor idoraga aylanib ulgurgan edi. Qat'iy fikr, metin iroda, chuqur bilim, ulkan salohiyat va katta tajribaga ega bo'lgan Ubaydulla Mingboyev juda murakkab vaziyatda O'zbekiston huquq posbonlarining yo'l boshchisi sifatida sharafli vazifani mukammal bajarishga kirishdi.

2 HUQUQSHUNOS MINBARI

Asaldan Sharq jamiyatida ijtimoiy munosabatlar G'arb-dagidan keskin farq qilgan. Oila jamiyatdagi asosiy bo'g'in bo'lib, qadriyatlar uni asrashga, shu jumladan, bola tarbiyasiga jiddiy e'tibor asosida qurilgan. Shu bois, fundamental inson huquqlariga ham boshqa ko'z bilan qaralgan. Shuningdek, bolalikda aksariyatimizning shaxsiy xonamiz ham bo'lmagan, shaxsiy daxlsizlik masalasi muhokama mavzusi ham bo'lmagan.

Ammo XX asrning ikkinchi yarmidan boshlab, insonning ajralmas huquqlari xalqaro hamjamiyat e'tibor markaziga aylandi. Bu borada qator xalqaro hujjatlar qabul qilindi. Ijtimoiy munosabatlardagi keskin o'zgarishlar, shu jumladan, ijtimoiy tarmoqlardan keng foydalanilishi, raqamli axborot makonida inson hayotining turfa qismlari (hattoki, tarqalishini ular istamagan) ma'lumotlar hajmi ortishi oqibatida shaxsiy daxlsizlik singari masalalar ko'tarildi.

Bu esa, o'z navbatida, bola tarbiyasida ham qator masalalarni o'rtaga tashladi. Masalan, bolaning "shaxsiy hududi"ga nimalar kiradi? Ota-onalar farzandlarining yozishmalarini o'qishi mumkinmi? Umuman, bolalar ijtimoiy tarmoqlardan foydalanishi mumkinmi?

BOLANING "SHAXSIY HUDUDI"GA NIMALAR KIRADI?

Bola huquqlarining kafolatlari to'g'risidagi qonunga ko'ra, har bir bola erkinlik, shaxsiy daxlsizlik, turar joyi daxlsizligi va xat-xabarlarini sir tutish huquqiga ega.

Xo'sh, shaxsiy hayot daxlsizligi nimani anglatadi? Shaxsiy hayot daxlsizligi insonning shaxsiy huquqi maqomini anglatuvchi qadriyat hisoblanadi. Insonning tug'ilishidan vafotigacha qadar hamrohlik qiladigan ushbu huquq bir qator xalqaro huquqiy hujjatlarda o'z ifodasini topgan.

Jumladan, Inson huquqlari umum-jahon deklaratsiyasi (1948-yil) 12-moddasida hech kimning shaxsiy va oilaviy hayotiga o'z boshimchalik bilan aralashish, uy-joyi daxlsizligiga, uning yozishmalaridagi sirlarga yoki uning nomusi, sha'niga tajovuz qilish

mumkin emasligi, har bir inson xuddi shunday aralashuv yoki tajovuzdan qonun orqali himoyalaniş huquqiga egaligi ta'kidlanadi.

Shaxsiy hayot daxlsizligi huquqi o'z doirasida quyidagilarni alohida ko'rsatish mumkin:

- ✓ shaxsiy va oilaviy sirlar;
- ✓ e'tiqod siri;
- ✓ tibbiy yoki tijorat sirlari;
- ✓ yozishma va boshqa xabarlar;
- ✓ notarial harakatlar, bank operatsiyasi va jamg'arma siri;
- ✓ shuningdek fuqaroga, uning huquqi, erkinligi va qonuniy manfaatlariga ma'naviy yoxud moddiy zarar yetkazishi mumkin bo'lgan boshqa ma'lumotlarni, shu jumladan, xat-yozishma, telefonda so'zlashuv, telegraf xabari yoki boshqa xabarlar.

Shaxsiy hayot daxlsizligiga oid ushbu elementlar umumiy bo'lib, bolalarda ularning yoshiga ko'ra barchasi ham bo'lmastir mumkin. Shunga qaramay, bolaning "shaxsiy hududi"ga kiruvchi ma'lumotlar sifatida bolaning yozishma va xat-xabarlarini, e'tiqod siri, o'zi boshqalarga ochiqlashni lozim topmagan ma'lumotlarni sir tutish huquqini ko'rsatish mumkin.

Shu o'rinda aytish kerakki, har bir bola o'z sha'ni va qadr-qimmatiga qilingan tajovuzlardan, shaxsiy hayotiga e'tibor qaratish lozim bo'lgan ikki asosiy jihat bor.

BOLALAR IJTIMOIY TARMOQLARDAN FOYDALANISHI MUMKINMI?

Qonunchilik bolalarning ijtimoiy tarmoqlardan foydalanishini umuman taqiqlamaydi. Ammo ushbu o'rinda e'tibor qaratish lozim bo'lgan ikki asosiy jihat bor.

Birinchisi – ijtimoiy tarmoqlarning xizmat ko'rsatish qoidalari. Masalan, Facebook, Instagram, Snapchat va X (Twitter) foydalanuvchi eng kamida 13 yoshda bo'lishini talab qiladi. Telegram esa qat'iy yosh chegarasini belgilamagan bo'lsa-da, tarmoq 16 yoshni tavsiyaviy chegara sifatida foydalanish qoidalari eslatib o'tgan.

Ma'lumki, umum qabul qilingan normalar va qonunchilikka ko'ra, 18 yoshga to'lmagan har qanday odam bola hisoblanadi.

BOLANING "SHAXSIY HUDUDI"

Ikkinchisi – ijtimoiy tarmoqlarda profil yaratish uchun shaxsiy mobil aloqa raqami. Ijtimoiy tarmoqlarda sahifalar turli usullar bilan ochilishi mumkin. Masalan, elektron pochta, maxsus yuzerneym va uyali aloqa raqami. Masalaning mohiyati shundaki, uyali aloqa kompaniyalari barchaga ham sim-karta sotmaydi.

Xususan, Telekommunikatsiya xizmatlarini ko'rsatish qoidalari ko'ra mobil aloqa xizmatlarini ko'rsatish shartnomasi faqat abonent tomonidan pasportning asl nusxasi (yoki shaxsini tasdiqlovchi boshqa hujjat) taqdim etilgandagina tuziladi. Shuningdek, 14 yoshdan 18 yoshgacha bo'lgan voyaga yetmaganlar o'z ota-onalarining yozma roziligi bilan telekommunikatsiya xizmatlariga ulanish uchun ariza berishi mumkin.

Shunga qaramay, yosh chegarasiga rioya qilmaslik hamda boshqa kishining nomiga rasmiylashtirilgan raqam orqali ijtimoiy tarmoqlardan foydalanish huquqiy javobgarlikka sabab bo'lmaydi.

OTA-ONALAR FARZANDLARINING YOZISHMALARINI O'QISHI TO'G'RIMI?

Yuqorida qayd etilgandek, bolalar xat-xabarlarini sir tutish huquqiga ega. Bir qarashda ota-onalar bolalarning yozishmalarini o'qishi mumkin emasligi haqida xulosaga kelish mumkin. Ammo bu nomi bilan aytilganday huquq, majburiyat yoki taqiq emas.

Ya'ni bola o'z yozishmalarini sir saqlash huquqiga ega, bunga majbur emas. Shunga ko'ra, aytish mumkinki, ota-onalar farzandlarining yozishmalarini ularning roziligi bilan o'qishi mumkin va bu qonuniy (ammo rozilikni qanday olinganligi va bola o'z qarori oqibatini anglay oladigan layoqatligi alohida masala).

Shu o'rinda savol tug'iladi, agar ijtimoiy tarmoq otaning nomidagi raqamga ochilgan bo'lsa, bolaning ruxsatisiz ham uning yozishmalarini o'qishi mumkinmi? Bunday holatda otaning harakatlari huquqiy jihatdan to'g'riday tuyuladi, chunki raqam uniki. Ammo qonunda "bolaning yozishmalari" deganda unga yo'llangan barcha xat-xabarlar nazarda tutilgan bo'lib, aynan uning nomidagi manzil, profilda bo'lishi kerakligini anglatmaydi.

Shu bois, bolaning irodasiga qarshi ravishda, shuningdek, uning xabarisiz yozishmalarini o'qish qonuniy hisoblanadi.

Xulosa sifatida aytish mumkinki, shaxsiy hayot daxlsizligi insonning, shu jumladan, bolaning uzviy huquqi hisoblanib, hech kim o'zining shaxsiy va oilaviy hayotiga o'z boshimchalik yoki noqonuniy tarzda aralashishga, o'zining uy-joyi, yozishmalar siri daxlsizligiga noqonuniy tarzda tajovuz qilinishiga, uning or-nomusi, sha'niga noqonuniy tajovuz qilinishiga duchor etilishi mumkin emas. Ushbu huquqning buzilishi esa jinoyi va ma'muriy javobgarlikni keltirib chiqaradi.

Murodjon NAJMIDDINOV,
huquqshunos

Har bir ish beruvchi o'z manfaatlaridan kelib chiqqan holda xodimlarni to'liq nazorat qilish uchun barcha mavjud qonuniy vositalarni qo'llashga intiladi. Ushbu usullardan biri ish joyida videokuzatuvni o'rnatishdir.

ISH JOYIDA VIDEOKUZATUV UCHUN XODIM RUXSATI TALAB ETILADIMI?

Biroq, ish beruvchining xodimlar ustidan videokuzatuv orqali monitoring olib borish huquqi mehnat qonunchiligi bilan tartibga solinmagan. Bu esa "Ish joyida kuzatuv kamerasini o'rnatish xodimning shaxsiy hayot daxlsizligini buzishga olib kelmaydimi? Qonunchilikda ish beruvchining ish joyida videokuzatuvni amalga oshirish huquqi nazarda tutilganmi? Ish joyida videokuzatuvni amalga oshirish uchun xodimning ruxsati talab etilmaydimi?" degan savollarni keltirib chiqaradi.

Ta'kidlash lozimki, ish beruvchi xodimlar ustidan videokuzatuvni o'rnatish bo'yicha ko'plab sabablarni keltirib o'tishi mumkin. Jumladan, ish beruvchi ishlab chiqarish binolarida, ish joyiga tegishli hududlarda videokuzatuv ishlab chiqarish samaradorligini oshirish, xodimlarning ish vaqtini nazorat qilish va hisobga olish, xodimlarning xavfsizligini ta'minlash, mavjud moddiy qimmatliklar saqlashni nazorat qilish kabi maqsadlarni ko'zlab amalga oshirilishini o'zlariga dastak qilib oladilar. Aksariyat ish beruvchilar xodim ish vaqtida faqat o'z funksional vazifalarini bajarish bilan shug'ullanadi, shu sababli xodimning shaxsiy hayoti ish joyida mavjud bo'lmaydi, deb hisoblashadi. Biroq, ish joylarida videokuzatuvdan faqat qonuniy va maqsadli asoslarda foydalanish shart. Xususan, ish joyida kuzatuv kameralari orqali xodimlar faoliyatini nazorat qilish masalasi umumiy asosda ish beruvchining mehnat va ishlab chiqarish intizomini ta'minlash burchi bilan bog'liq.

O'zbekiston Respublikasining "Shaxsga doir ma'lumotlar to'g'risida"gi qonuniga asosan, shaxsning tasviri uning shaxsiga doir ma'lumotlari sirasiga kiradi. Shu bois, ish joyida ushbu toifadagi ma'lumotlarni to'plash uchun ma'lumot egasining alohida roziligini olish talab etiladi. Qonunning 19-moddasida shaxsga doir ma'lumotlarga ishlov berish maqsadlari mulkdor va (yoki) operatorning faoliyatini tartibga soluvchi normativ-huquqiy hujjatlar, nizomlar, ta'xis hujjatlari yoki boshqa hujjatlar bilan belgilanishi ta'kidlangan. Ammo, yangi tahrirda qabul qilingan Mehnat kodeksida ish

joyida videokuzatuvni amalga oshirish orqali shaxsga doir ma'lumotlarni to'plash maqsadlari belgilanmagan.

Videokuzatuvni faqat xodimning o'z xizmat (mehnat) vazifalarini bajarishi bilan bog'liq maqsadlarda, xodimlarga videokuzatuv amalga oshirilayotgani haqida xabar berilganda, ya'ni xodimning mehnat sharoitlari to'g'risida to'liq va ishonchli ma'lumot olish huquqi amalga oshirilganda, videokuzatuv ochiq holda amalga oshirilganda, videokameralar o'rnatilgan binolarda kameralarning ko'rish zonalarida tegishli ma'lumot belgilari mavjud bo'lganda o'rnatish asosli, deb hisoblash mumkin.

Xorijiy davlatlardan Polsha, Sloveniya, Ruminiya, Xorvatiya, Lyuksemburg va Litva mehnat qonunchiligida ish joyida videokuzatuvni amalga oshirishning huquqiy asoslari belgilangan. Xususan Polsha Mehnat kodeksi 222-moddasiga muvofiq, xodimlar xavfsizligi, mol-mulk muhofazasi, mehnat intizomini ta'minlash yoki oshkor etilishi ish beruvchiga zarar yetkazishi mumkin bo'lgan tijorat sirini saqlash maqsadida ish beruvchi tasvirni yozib olish imkonini beradigan texnik vositalardan foydalangan holda ish joyi yoki joylashgan hududda alohida nazoratni (videokuzatuv) amalga oshirishi mumkin.

Videokuzatuv kasaba uyushmalari uchun ajratilgan hududlarda amalga oshirilmaydi. Videokuzatuv sanitariya-maishiy xonalar, shu jumladan, kiyim almashtirish xonasi, oshxona va chekish xonasida amalga oshirilmaydi.

Sanitariya-maishiy xonalarda videokuzatuvni amalga oshirish uchun oldindan kasaba uyushmasining, u mavjud bo'lmaganda xodimlar tomonidan saylangan vakilining roziligini olish talab etiladi. Videokuzatuv asosida to'plangan ma'lumotlar ko'pi bilan 3 oydan oshmagan muddatda saqlanishi mumkin.

Agar videoyozuv sud muhokamasida dalil vazifasini bajara olsa, ushbu moddaning uchinchi qismida nazarda tutilgan muddat sud muhokamasi yakunlariga qadar uzaytiriladi. Ushbu muddat tugagach, videokuzatuv asosida to'plangan shaxsga doir ma'lumotlar qonunchilikda belgilangan tartibda yo'q qilinishi lozim.

Ish beruvchi xodimni ish joyiga kirishga ruxsat berishdan oldin unga ish joyida videokuzatuvni amalga oshirish vazifalari, doirasi va usullari to'g'risida yozma shaklda ma'lumot taqdim etishi lozim.

Shuningdek, Sloveniyaning "Shaxsga doir ma'lumotlar muhofazasi to'g'risida"gi qonuni 77-moddasiga binoan, ish joyi hududida videokuzatuvni amalga oshirishga odamlarning yoki mol-mulk xavfsizligi yoxud tijorat siri yoki boshqa maxfiy ma'lumotni muhofaza qilish uchun zarur bo'lgan hollarda yo'l qo'yilishi mumkin. Videokuzatuvni ish joyidan tashqarida bo'lgan xonalarda, ayniqsa kiyim almashtirish xonasi, lift, sanitariya xonalarida amalga oshirish taqiqlanadi.

Bundan tashqari, Litva Mehnat kodeksi 27-moddasiga asosan, ish joyida videokuzatuv va ovoz yozib olishni amalga oshirishga xodimlar, mol-mulk va aholi xavfsizligini ta'minlash uchun zarur bo'lganda yo'l qo'yiladi. Muayyan ish joyida videokuzatuv va ovoz yozib olish amalga oshirilayotganligi to'g'risida xabar berish uchun barcha uchun ko'rinadigan joyga vizual belgini o'rnatish talab etiladi.

Xulosa o'rnida, mehnat qonunchiligida ish joyida videokuzatuvni amalga oshirish masalalarini tartibga solish hamda shu orqali ish joyida xodimlarning shaxsiy hayot daxlsizligini muhofaza qilish taklif etiladi.

Otabek TOSHEV,

TDYU Jinoyat huquqi, kriminologiya va korrupsiyaga qarshi kurashish kafedrasini o'qituvchisi

YOSHLARGA KONTRAKT PULI, XORIJIY TIL O'RGANISH VA DAVOLANISH UCHUN SUBSIDİYALAR BERILADI

YOSHLARNING KONTRAKT PULI QOPLAB BERILADI

Yoshlar O'zbekistondagi har qanday, shu jumladan, davlat, xususiy, xorijiy OTMlarda, texnikum, kollejlarda o'qiyotgan bo'lsa, kontrakt bo'yicha imtiyozdan foydalanishi mumkin. Bundan tashqari, mazkur imtiyoz faqat bakalavr emas, magistratura bosqichida o'qiyotganlarga ham beriladi. Bunda bakalavriatning kunduzgi, sirtqi va kechki shakli, magistraturaning faqat kunduzgi yo'nalishi bo'lishi kerak. Kontraktning 50 foizigacha qismi, biroq BHMning 50 baravaridan oshmagan miqdorida qoplab beriladi. Ariza Yoshlar ishlari bo'limiga beriladi va unga OTM yoki boshqa ta'lim muassasasi bergan kontrakt nusxasi ilova qilinishi kerak. Ariza 3 ish kunida mahalladagi yoshlar yetakchisiga ko'rib chiqish uchun yuboriladi. Yoshlar ishlari bo'limi kontraktni qoplash haqida qaror qabul qilingandan so'ng 3 ish kunida uni OTM hisob raqamiga o'tkazib beradi.

XORIJIY TILLARNI O'RGANISH XARAJATLARI QOPLAB BERILADI

Zamonaviy kasblarni egallash, AKT va xorijiy tillarni o'rganishga 6 oygacha o'quv kurslari uchun yoshlarga har oyda BHMning 4 baravarigacha yoshlar yetakchisining ijobiy tavsiyasi asosida subsidiya ajratiladi. Xuddi shuningdek, iqtidorli yoshlarning ilm-fan, sport, san'at va madaniy yo'nalishlardagi o'quv kurslari uchun BHMning 1 baravari miqdorida subsidiya ajratiladi. Subsidiya olish uchun yoshlar ariza va o'qish shartnomasi nusxasini Yoshlar ishlari bo'limiga beradi. Shartnomada ta'lim tashkilotining nomi, STIR, o'qitiladigan zamonaviy kasb, xorijiy til turi yoki axborot texnologiyalar yo'nalishi, o'quv kursining bir oylik to'lovi miqdori va umumiy muddati ko'rsatilgan bo'lishi lozim. Ariza 3 ish kunida yoshlar yetakchisiga yuboriladi va yoshlar yetakchisi 5 ish kunida ko'rib chiqib xulosa beradi. Subsidiya ajratish ma'quullansa, kurs xarajatlari ta'lim tashkiloti hisob raqamiga o'tkazib beriladi. Subsidiya yoshlarga naqd pul ko'rinishida yoki plastik karta orqali berilmaydi.

DAVOLANISH XARAJATLARI QOPLAB BERILADI

Bemor yoshlarga O'zbekistonda yoki xorijiy davlatlarda davolanish uchun yoshlar yetakchisining ijobiy tavsiyasi asosida BHMning 50 baravaridan oshmagan miqdorda subsidiya ajratiladi. Subsidiya olish uchun yoshlar yetakchisiga ariza beriladi va yoshlar yetakchisi bemor yoshlarni 3 ish kunida hududiy tibbiyot muassasasidan shifokor jalb qilib tekshiruvdan o'tkazadi. Tekshiruv natijasida ariza beruvchiga tibbiy yordam ko'rsatish zarurati aniqlanganda, ariza beruvchining sog'lig'i holatiga qarab belgilangan tartibda davolash uchun tegishli birlamchi, viloyat yoki respublika darajasidagi tibbiyot muassasasiga yo'naltiriladi. Nogironlik belgilari aniq namoyon bo'lgan yoshlar belgilangan tartibda ko'rikdan o'tish uchun Tibbiy-mehnat ekspert komissiyalariga yuboriladi. "Yoshlar daftari"ga kiritilgan yoshlarning davolanishi yoki jarrohlik amaliyotidan o'tishi bilan bog'liq xarajatlar uchun mahalladagi yoshlar yetakchisining tavsiyasiga asosan "Yoshlar daftari" jamg'armasi mablag'lari hisobidan subsidiya ajratiladi.

Dilmurod RAJABOYEV,
huquqshunos

4 ADLIYA ODAMLAR ORASIDA

QORAQALPOG'ISTON

2023-yil davomida Beruniy tuman adliya bo'limiga jismoniy va yuridik shaxslardan 255 ta murojaat kelib tushgan. Shundan 173 tasi qanoatlantirilgan, 69 tasiga huquqiy tushuntirish berilgan, 13 tasi tegishligi bo'yicha boshqa tashkilotlarga yuborilgan. Murojaatlarning aksariyatida mehnat qonunchiligi hamda ish beruvchilar tomonidan xodimlarning mehnat huquqlari buzilgani bayon qilingan.

Ishdan bo'shatish
NAFAQASI TO'LAB
BERILMAGAN

Xususan, fuqarolar M.R., Z.K. va M.A.larning murojaatlari o'rganilganda, ular bilan tuzilgan mehnat shartnomalari ish o'рни qisqargani sababli ish beruvchining tashabbusi bilan bekor qilingani, M.R. 32 yildan ortiq, Z.K. va M.A.lar esa 2 yilga yaqin davrda o'zlari bo'shatilayotgan tashkilotda ishlagani, mehnat shartnomalari bekor qilinganda ularga ishdan bo'shatish nafaqasi to'lab berilmagani aniqlandi.

Mehnat kodeksining 172-moddasida mehnat shartnomasi bekor qilinganda xodim bilan hisob-kitob qilinishi kerak. Mehnat shartnomasi ushbu kodeksning 173-moddasi ikkinchi qismida sanab o'tilgan asoslarga ko'ra bekor qilinganda, hisob-kitob qilish chog'ida ish beruvchi xodimga ushbu moddaning ikkinchi qismida nazarda tutilgan to'lovlardan tashqari ishdan bo'shatish nafaqasini to'lashi shart deb belgilangan.

Kodeksning 173-moddasiga asosan ishdan bo'shatish nafaqasi xodim bilan mehnat shartnomasi alohida asoslarga ko'ra bekor qilinganda, xodimning ishdan mahrum bo'lishi oqibatlarini yumshatish maqsadida amalga oshiriladigan, qonunchilikda, mehnat haqidagi boshqa huquqiy hujjatlarda, mehnat shartnomasida nazarda tutilgan bir yo'la beriladigan pullik to'lovdur.

Yuqoridagilardan kelib chiqib, tuman adliya bo'limi tomonidan kiritilgan taqdimnomalarga asosan fuqaro M.R.ga 10 million 947 ming 288 so'm, Z.K.ga 3 million 913 ming so'm, M.A.ga esa 4 million 237 ming 500 so'm miqdorida ishdan bo'shatish nafaqasi va boshqa to'lovlari undirib berildi.

Saltnat RAIMBEKOVA,
Beruniy tuman adliya bo'limi boshlig'i

"Hech bir shaxs hujjatsiz qolmaydi"

SURXONDARYO

Sariosiyo tumanidagi "Lutfuqor" mahallasida yashovchi fuqaro D. Kokilov 21 yoshga kirgan bo'lsa-da, hozirgi vaqtgacha shaxsini tasdiqlovchi hujjatlari mavjud emasligi, shu sababli tug'ilganlik haqida guvohnoma olishida amaliy yordam berishni so'rab qilgan murojaati tuman adliya bo'limi tomonidan ko'rib chiqildi.

O'rganish jarayonida fuqaro D. Kokilov 2002-yil 3-yanvar kuni uy sharoitida tug'ilgani, ota-onasi tibbiyot birlashmasidan farzandi tug'ilgani to'g'risida hech qanday ma'lumotnoma olmagan ma'lum bo'ldi.

Shunga ko'ra, tuman adliya bo'limi tomonidan fuqarolik ishlari bo'yicha Sariosiyo tumanlararo sudiga fuqaro D. Kokilovni tug'ilganlik faktini belgilash to'g'risida da'vo arizasi kiritildi. Sud qaroriga muvofiq, D. Kokilovga Adliya vazirligi tomonidan o'tkazilayotgan "Hech bir shaxs hujjatsiz qolmaydi" huquqiy aksiyasi doirasida adliya bo'limi tomonidan tug'ilganlik haqida guvohnoma berildi.

Latif RAYIMOV,
Sariosiyo tuman adliya bo'limi boshlig'i

O'qituvchining buzilgan huquqi tiklandi

TOSHKENT

Yunusobod tuman adliya bo'limiga fuqaro G. Muxamedova tumandagi 43-umumiy o'rta ta'lim maktabida informatika fani o'qituvchisi ekani va ushbu fan yo'nalishi bo'yicha xalqaro sertifikatga ega bo'lishiga qaramasdan tegishli ustama to'lanmayotganidan norozi bo'lib, murojaat yo'llagan.

O'rganish jarayonida Prezidentimizning 2022-yil 11-maydagi "2022-2026-yillarda xalq ta'limini rivojlantirish bo'yicha milliy dasturni tasdiqlash to'g'risida"gi farmoni talablari buzilgani aniqlandi. Farmonning 9-bandiga asosan 2022-yil 1-sentabrdan boshlab Xalq ta'limi vazirligi tizimidagi umumiy o'rta ta'lim muassasalarida umumta'lim fanlari bo'yicha tegishli darajadagi sertifikatga ega bo'lgan pedagog kadrlarga har oylik qo'shimcha usta-

ma quyidagi tartibda to'lanadi:

- ✓ xalqaro tan olingan sertifikatga ega bo'lgan pedagog kadrlarga – ularning tarif stavkasiga nisbatan 50 foiz miqdorida;
- ✓ xalqaro standartlar talablariga javob beradigan milliy baholash tizimida olingan sertifikatga ega bo'lgan pedagog kadrlarga – ularning tarif stavkasiga nisbatan 50 foiz miqdorida ustama to'lanishi belgilangan.

G. Muxamedova 2014-yil 2-sentabrdan buyon Yunusobod tumanidagi 43-sonli umumiy o'rta ta'lim maktabida informatika fani o'qituvchisi lavozimida faoliyat olib borayotgani, 2022-yilning dekabr oyida "Google Certified Educator Level 1" va "Google Certified Educator Level 2" sertifikatlarini ol-

ganiga qaramasdan tegishli ustama to'lanmayotgani aniqlandi.

Yuqoridagilarga asosan, adliya bo'limi tomonidan fuqaro G. Muxamedova manfaatida fuqarolik ishlari bo'yicha Mirzo Ulug'bek tumanlararo sudiga da'vo arizasi kiritilib, ustama puli undirib berildi.

Oybek SATTOROV,
Yunusobod tuman adliya bo'limi bosh maslahatchisi

Ishlayotgan ayollarga imtiyozlar kengaymoqda

SURXONDARYO

Vazirlar Mahkamasining 2022-yil 20-sentabrdagi "Davlat ijtimoiy sug'urta tizimini rivojlantirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi qarori bilan tasdiqlangan "Davlat ijtimoiy sug'urtasi bo'yicha homiladorlik va tug'ish nafaqasini tayinlash hamda to'lash tartibi to'g'risida"gi Nizomda budget tashkilotlari hamda boshqa yuridik shaxslarda 6 oy uzluksiz ish-

layotgan ayollarga homiladorlik va tug'ish nafaqasini to'lash tartibi belgilangan.

Budjet tashkilotlaridan tashqari yuridik shaxslarda 6 oy uzluksiz ishlayotgan ayollarga homiladorlik va tug'ish ta'tili nafaqasi ijtimoiy sug'urta jamg'armasi hisobidan farzand tug'ilgunigacha minimal iste'mol xarajatlarining 4 baravari miqdorida beriladi. Shu bois yuridik shaxslarning nafaqa to'lash majburiyati Jamg'arma hisobidan to'langan nafaqa miqdoriga kamaytiriladi.

Mehnatga layoqatsizlik varaqasi nafaqani tayinlash va to'lash uchun asos bo'ladi. U rasmiylashtirilgandan keyin 5 ish kunida ma'lumotlar mas'ul tibbiyot xodimi tomonidan "Tibbiyot" axborot tizimiga kiritilib, ma'lumotlar "Yagona reyestr" tizimiga yuboriladi. "Yagona reyestr" tizimi tomonidan nafaqa tayinlash

yoki rad etish kerakki, xususiy tashkilotlarda mehnat qilayotgan ayollarga ham homiladorlik va tug'ish ta'tili nafaqalarining ijtimoiy sug'urta jamg'armasi hisobidan to'lanishi mamlakatimizda aholini ijtimoiy jihatdan qo'llab-quvvatlash borasida olib borilayotgan jadal ijtimoiy islohotlarning namunasidir.

E'tirof etish kerakki, xususiy tashkilotlarda mehnat qilayotgan ayollarga ham homiladorlik va tug'ish ta'tili nafaqalarining ijtimoiy sug'urta jamg'armasi hisobidan to'lanishi mamlakatimizda aholini ijtimoiy jihatdan qo'llab-quvvatlash borasida olib borilayotgan jadal ijtimoiy islohotlarning namunasidir.

Xushmamat BEKMURATOV,
Sariosiyo tuman adliya bo'limi yuridik xizmat ko'rsatish markazi bosh yuriskonsulti

TOSHKENT

“SAYYOR SOLIQ TEKSHIRUVI”MI YOKI AYYOR...

Fuqaro Sh. Mirzayev “Mirahmat ota” mas’uliyati cheklangan jamiyat rahbari ekani, tuman davlat soliq inspeksiyasi tomonidan tekshirish o’tkazilganda, MChJni 25 million so‘m miqdorda moliyaviy jarimaga tortganidan norozi bo‘lib, Yunusobod tuman adliya bo‘limiga murojaat qilgan.

Murojaat o‘rganilganda, Sh. Mirzayev Yunusobod tumani, 3-mavze, 15a-uyda tadbirkorlik faoliyatini olib borgan hamda tuman soliq inspeksiyasi tomonidan “Sayyor soliq tekshiruvi” o‘tkazilishi natijasida MChJga nisbatan Soliq kodeksining 221 hamda 223-moddalariga asosan moliyaviy jarima qo‘llanilgan aniqlandi.

Shuningdek, tuman davlat soliq inspeksiyasi tomonidan tekshiruv o‘tkazilishi jarayonida tegishli

protessual harakatlar noto‘g‘ri amalga oshirilgani hamda Prezidentimizning 2021-yil 29-iyundagi “Davlat organlari va tashkilotlariga yuridik xizmat ko‘rsatish faoliyatini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi qaroriga amal qilmaslik holatlari aniqlandi.

Tuman adliya bo‘limi tomonidan Toshkent shahar davlat soliq boshqarmasi rahbari nomiga “Mirahmat ota” MChJga nisbatan qo‘llanilgan qonunbuzilishlarni bartaraf etish yuzasidan ta’sir chorasi kiritilishi natijasida tadbirkorning buzilgan huquqlari tiklandi.

Otabek NEGMATOV,
Yunusobod tuman adliya bo‘limi boshlig‘i

SIRDARYO

“Guliston metan savdo” MChJ hamda Guliston shahar obodonlashtirish, ko‘kalamzorlashtirish va irrigatsiya boshqarmasi o‘rtasida 2021-yil 15-yanvarda siqilgan gaz yetkazib berish bo‘yicha shartnoma tuzilgan bo‘lib, unga ko‘ra, MChJ umumiy narxi 36 million so‘mlik, 2022-yil 19-oktabrda esa umumiy narxi 20 million so‘m bo‘lgan mahsulot yetkazib berishi, boshqarma esa iste‘molchi sifatida to‘lovni amalga oshirishi lozim edi.

Biroq obodonlashtirish, ko‘kalamzorlashtirish va irrigatsiya boshqarmasi shartnoma majburiyatlarini “unutdi”. Avttransport vositalariga uning ta-

labi bo‘yicha siqilgan tabiiy gaz yetkazib berilgan bo‘lsa-da, to‘lov paysalga solindi.

MChJ rahbarining shartnomaviy munosabatlarga oid ushbu mazmundagi murojaati Guliston shahar adliya bo‘limi tomonidan o‘rganildi. Ma‘lum bo‘lishicha, shahar obodonlashtirish, ko‘kalamzorlashtirish va irrigatsiya boshqarmasi shartnoma shartlarini bajarmasdan, qabul qilib olingan tabiiy gaz haqini o‘z vaqtida to‘lab bermagan. Da‘vogarning ogohlantirish xatlari ham oqibatsiz qoldirilgan. Natijada javobgarning da‘vogar oldida 20 million 241 ming 700,10 so‘m qarzdorligi vujudga kelgan. Ushbu holatlar tarafdar o‘rtasida tuzilgan shartnoma, ishonchnoma, hisob-faktura, solishtirma dalolatnoma hamda ishdagi mavjud boshqa hujjatlarda ham o‘z isbotini topdi.

Yuqoridagilarga asosan, adliya bo‘limi tomonidan MChJ manfaatida Guliston tumanlararo iqtisodiy sudiga da‘vo arizasi kiritildi. Sudning hal qiluv qarori bilan boshqarma hisobidan MChJ foydasiga 20 million 241 ming 700,10 so‘m qarzdorlik undirilishi belgilandi.

Safarboy TOG‘AYEV,
Guliston shahar adliya bo‘limi boshlig‘i

Bola 2 yoshga to‘lgunga qadar...

– Ishlayotgan ayolga ham bolani parvarishlash uchun oylik nafaqa to‘lanadimi?

– “Ishlaydigan onalarga bola ikki yoshga yetgunga qadar uni parvarish qilgani uchun har oylik nafaqa tayinlash va to‘lash tartibi to‘g‘risidagi nizomni tasdiqlash haqida”gi mehnat va moliya vazirlarining qarori bilan tasdiqlangan Nizom ishlovchi onalarga oylik nafaqa tug‘ilgan, farzandlikka, vasiylikka olingan bolani 2 yoshga to‘lgunga qadar parvarish qilish uchun qoida tariqasida onaga, otaga, farzandlikka, vasiylikka olgan shaxslarga yoki boshqa qarindoshlarga tayinlash va to‘lashni tartibga soladi.

“Ishlovchi onalarga bola ikki yoshga to‘lgunga qadar bola parvarishi bo‘yicha oylik nafaqa tayinlash va to‘lash tartibi to‘g‘risida”gi Nizomning 6-bandiga ko‘ra, ishlovchi onalar (onaning o‘rnini bosuvchi shaxslar) to‘liq bo‘lmagan ish vaqti rejimida yoki ish beruvchi bilan kelishib, uyda ishlayotgan vaqti uchun bola parvarishi bo‘yicha nafaqa va ish haqini bir vaqtda olish huquqiga ega.

Mehnat kodeksining 186, 258-moddalariga ko‘ra, to‘liqsiz ish vaqti shartlarida ishlaganda xodimning mehnatiga haq to‘lash u ishlab bergan vaqtga mutanosib ravishda yoki u bajargan ishning hajmiga qarab amalga oshiriladi. Demak, budjetdan tashqari tashkilotlarda ishlovchi onalar to‘liqsiz ish vaqti (0,25, 0,5, 0,75 stavka)da ishlasa ish haqini mutanosib ravishda, nafaqani esa to‘liq 588 ming so‘m olishi mumkin.

Mavzuna ISMOILOVA,
G‘ijduvon tuman adliya bo‘limi FHDY bo‘limi mas‘ul xodimi

SURXONDARYO

Mehnat va aholini ijtimoiy muhofaza qilish vazirining 2002-yil 1-apreldagi 21-sonli buyrug‘i bilan tasdiqlangan “Davlat ijtimoiy sug‘urtasi bo‘yicha nafaqalar tayinlash va to‘lash tartibi to‘g‘risidagi Nizom”da vaqtincha mehnatga qobiliyatsizlik davrida nafaqa to‘lanmaydigan holatlar o‘z aksini topgan.

MEHNATGA QOBILIYATSIZLIK nafaqasini to‘lash

QACHON TO‘XTATILADI?

Ya’ni ish haqi saqlanmagan ta’til davrida, bolani parvarishlash bo‘yicha ta’tilga chiqilganda, ish vaqtincha to‘xtatilgan davrda, xodim ishdan (lavozimdan) chetlashtirilib, ish haqi to‘lash to‘xtatib qo‘yilgani sababli ishlamagan vaqtida, harbiy o‘quv yoki tekshiruv yig‘ini davomida hamda ishlab chiqarishdan ajralmagan holda o‘quv yurtlarida tahsil olish munosabati bilan

berilgan qo‘shimcha ta’til davrida nafaqa to‘lanmaydi.

Qayd etish lozimki, ushbu davrlarda boshlanib, davom etayotgan mehnatga qobiliyatsizlik nafaqasi xodim ishga chiqishi (lavozimga tiklanishi) lozim bo‘lgan kundan boshlab beriladi.

Bundan tashqari, vaqtincha mehnatga qobiliyatsizlik nafaqasi ishdan yoki boshqa vazifalardan bo‘yin tovlash

maqsadida o‘z salomatligiga ataylab ziyon yetkazgan yoxud o‘zini kasallikka solganda, giyohvandlik yoki mastlik bilan bog‘liq harakatlar oqibatida, shuningdek, spirtli va giyohvandlik moddalarini iste‘mol qilish natijasida kasallikka chalinganda (jarohatlanganda), jinoyat sodir qilish vaqtida jarohatlanganda, sud qarori asosida majburiy davolanishga yuborilganda (ruhiy kasallardan tashqari), hibsda bo‘lgan davrda, sud-tibbiyot ekspertizasidan o‘tish davrida berilmaydi.

Shuningdek, vaqtincha mehnatga qobiliyatsizlik nafaqasi ijtimoiy ahamiyatga ega bo‘lgan kasalliklar (sil kasalligi, onkologiya kasalliklari, yangidan paydo bo‘ladigan xatarli o‘simtalar, jinsiy yo‘l bilan o‘tadigan kasalliklar, SPID, moxov (lepra) kasalligi, ruhiy kasalliklar) bo‘yicha hisobda turgan xodimlarga ular umumiy ish stajining davomiyligiga bog‘liq ravishda to‘lanadi. Xususan, umumiy ish staji 8 yil va undan ortiq bo‘lgan xodimlarga ish haqining 100 foizi miqdorida, umumiy ish staji 5 yildan 8 yilgacha bo‘lgan xodimlarga ish haqining 80 foizi miqdorida hamda umumiy ish staji 5 yilgacha bo‘lgan xodimlarga ish haqining 60 foizi miqdorida to‘lanadi.

Ammo quyidagilarga vaqtincha mehnatga qobiliyatsizlik nafaqasi ish stajining davomiyligidan qat’i nazar ish haqining 100 foizi miqdorida to‘lanadi:

- ✓ baynalminal jangchilarga va ularga tenglashtirilgan boshqa shaxslarga;
- ✓ qaramog‘ida 16 yoshga (o‘quvchilar 18 yoshga) yetmagan uch yoki undan ortiq bolalari bo‘lgan xodimlarga;
- ✓ Chernobil AESdagi avariya oqibatlarini tugatishda qatnashgan xodimlarga;
- ✓ Chernobil AESdagi avariya natijasida radioaktiv ifloslanish zonasidan evakuatsiya qilingan va ko‘chirilgan, qon hosil qiluvchi organlar kasalliklari (o‘tkir leykoz), qalqonsimon bez (adenoma, rak) va xavfli o‘smalar bilan bog‘liq kasalliklarga chalingan xodimlarga hamda mehnatda mayiblanish, kasb kasalligi natijasida vaqtincha mehnatga qobiliyatsiz bo‘lgan xodimlarga.

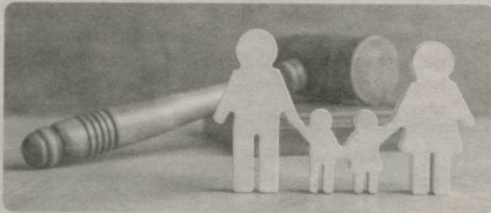
Abduxolij ABDIRAHIMOV,
Boysun tuman adliya bo‘limi yuridik xizmat ko‘rsatish markazi bosh yuriskonsulti

6 SUD ZALIDAN

ALIMENT
KAMAYTIRILISHI YOKI
KO'PAYTIRILISHI MUMKIN

– Ikki nafar bolamga aliment to'layman. So-biq xotinim bir-ikki marta alimentni o'z vaqtida to'lmaganim uchun menga taqiq qo'ydirgan. Mashinamni garovga qo'yib, taqiqni oldirsam bo'ladimi?

Javlon HOSHIMOV,
Toshkent shahri

– Oila kodeksining 96-moddasiga asosan voyaga yetmagan bolalariga ta'minot berish majburiyatini ixtiyoriy ravishda bajarmagan ota (ona) dan sudning hal qiluv qaroriga yoki sud buyrug'iga asosan aliment undiriladi.

Mazkur kodeksning 99-moddasiga asosan agar voyaga yetmagan bolalariga ta'minot berish haqida ota-ona o'rtasida kelishuv bo'lmasa, ularning ta'minoti uchun sud tomonidan ota-onaning har oydagi ish haqi va (yoki) boshqa daromadining bir bola uchun – to'rt-dan bir qismi; ikki bola uchun – uchdan bir qismi; uch va undan ortiq bola uchun – yarmisi miqdorida aliment undiriladi. Bu to'lovning miqdori taraflarning moddiy yoki oilaviy ahvolini va boshqa e'tiborga loyiq holatlarni hisobga olgan holda sud tomonidan kamaytirilishi yoki ko'paytirilishi mumkin.

Har bir bola uchun undiriladigan aliment miqdori qonunchilik bilan belgilangan mehnatga haq to'lash eng kam miqdorining 26,5 foizidan kam bo'lmasligi kerak.

Vazirlar Mahkamasining 2018-yil 6-oktabrdagi qarori bilan tasdiqlangan "Alimentlarni oldindan to'lash, shuningdek, aliment to'lash majburiyatini ta'minlash bo'yicha garov shartnomasini tuzish tartibi to'g'risida"gi nizamning 27-bandiga asosan alimentlarni to'lash majburiyatini garov bilan ta'minlash yo'li bilan ijro hujjatini ijro etish usuli va tartibini o'zgartirish to'g'risidagi ariza qarzdor tomonidan ijro hujjatini bergan sudga taqdim qilinadi. Nizamning 29-bandiga ko'ra, garov shartnomasi qarzdor va undiruvchi o'rtasida aliment to'lash majburiyatini garov bilan ta'minlash va aliment majburiyatlarini ikki oydan ortiq muddat davomida bajarilmagan taqdirda undiruvchiga undiruvni garov predmetiga qaratah huquqini berish uchun tuziladi.

Ushbu nizamning 31-bandiga asosan aliment to'lash majburiyatini garov bilan ta'minlash to'g'risidagi garov shartnomasi notarial tartibda tasdiqlanadi. Nizamning 32-bandiga asosan aliment to'lash majburiyatini garov bilan ta'minlashda garov qiymati qonunchilikda belgilangan bazaviy hisoblash miqdorining ikki yuz ellik baravaridan kam bo'lmasligi lozim. Nizamning 36-bandiga asosan qarzdorning ijro hujjatini ijro etish usuli va tartibini aliment to'lash majburiyatini garov bilan ta'minlashga o'zgartirish to'g'risidagi arizasi sud tomonidan qarorlarni ijro etish usuli va tartibini o'zgartirish bo'yicha fuqarolik protsessual qonunchiligida belgilangan tartibda ko'rib chiqiladi.

Yuqorida keltirilgan normativ-huquqiy hujjatlar talablariga ko'ra, aliment to'lash majburiyatlarini garov bilan ta'minlashingiz mumkin.

Savolga fuqarolik ishlari bo'yicha
Mirzo Ulug'bek tumanlararo sudi sudyasi
Mavluda BOBORAIMOVA javob berdi

Qo'qon shahrida yashovchi Z. Topvoldiyeva (barcha ism-shariflar o'zgartirilgan) o'zining shar'iy nikohdagi xo'jayini O. Davlatjonov va farzandlikka olgan 19 yoshli qizi Sh. Topvoldiyevalar bilan birga tovlamachilikka qo'l urdi.

AMALGA
OSHMAGAN
TOVLAMACHILIK

Garchi Otabek Shohidaga otalik qilib kel-sa-da, o'z otasi bo'lmagani bois qiz undan begonasirab ulg'ayadi. Shu bois, so'nggi paytlarda Shohida onasi va o'gay otasi bilan tez-tez janjallashib qolaveradi.

2023-yil 17-iyul kuni ham shunday bo'lad-i. Kechqurun ota-onasi bilan tortishib qol-gan Shohida zarda qilib, uydan chiqib ketadi. Ertasi kuni esa shahardagi tungi klublarning biridan qo'nim topadi. U mazkur ko'ngil ochish maskanida Uychi tumanida yashovchi fuqaro S. Hojiahmedov bilan tanishib qoladi.

Gap shundaki, o'sha paytda S. Hojiahmedov Dang'ara tumanida tadbirkorlik faoliyati bilan shug'ullanayotgandi. Binobarin, kechqurun tungi klubga kelgan edi. Sh. Topvoldiyeva unga o'zini "Sabina" deya tanishtiradi.

– Qayerda yashaysan?, – so'raydi Sobir tanishuvdan keyin qizdan.

– Shu yerdanman. Lekin uydan chiqib ket-ganman, – deydi Shohida.

– Iye, nega?, – hayron bo'ladi yigit.

– Ota-onam bilan janjallashib qoldim.

So'ngra "mijozi"dan iltimos qiladi:

– Menga ijarada yashash uchun uy topishga yordam bering.

Buni qarangi, qizning ayni iltimosi boyadan beri undan ko'zini uzolmay o'tirgan Sobirga juda xush yoqadi.

Darhaqiqat, tanishuvining ilk daqiqala-ridanoq Shohida bilan ko'ngilxushlik qilishni mo'ljallagan S. Hojiahmedov ertasigayoq sha-harning Abu Toib Ho'qandiy ko'chasidagi ko'p qavatli uylarning biridan ijaraga xonadon topa-di. Keyin "oshiq" va "ma'shuq" ushbu xonadon-da ayshu ishrat qilib, o'n besh kuncha yashab

yurishadi.

Ammo shundan keyin Sobirning boshi g'al-vaga tiqiladi. Aniqrug'i, Zarifa, Otabek va Sho-hida Sobirga nisbatan tovlamachilik qila bosh-lashadi.

– Ijaraga uy topib berdim, deb qizimning nomusini bulg'absiz-da, yigit? Yaxshilikcha Shohidaga uylaning. Aksincha, oilangizni bu-zib, sharmandangizni chiqaraman yoki xo-tingizning yoniga qizimni ham o'tirgizib kela-man, – deb shallaqlik qiladi Z. Topvoldiyeva.

– Nimalar deyapsiz? Men qizingizni zo'r-la-ganim yo'q, – deya Shohida o'z roziligi bilan ko'ngilxushlik qilganini tushuntirmoqchi bo'ladi S. Hojiahmedov.

Biroq "qaynona" bo'lmish uning gapini eshi-tishni ham xohlamaydi.

Onasidan so'ng esa Sh. Topvoldiyevaning o'zi Sobirga qo'ng'iroq qiladi. Ya'ni, qiz yigitdan o'ziga uylanishini yoki 500 AQSh dollari be-rishini talab qiladi. Aks holda ota-onasi, rafiqasi va bola-chaqasiga o'rtalaridagi ishqiy munosa-batni aytib, mahalla-ko'y oldida ham shar-manda qilishni bildiradi kinoyali ohangda.

– O'sha pulni bersam, meni tinch qo'yasiz-larmi?, – deydi S. Hojiahmedov chorasiz qol-gach.

– Ha, keyin oramiz ochiq siz bilan.

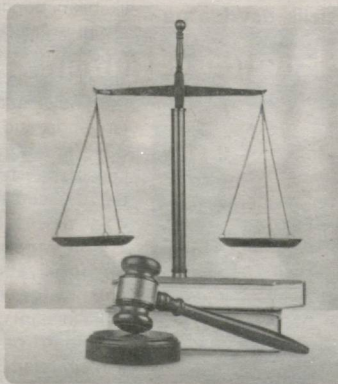
Shundan keyin S. Hojiahmedov pul qidirish o'rniga bo'lib o'tgan holat yuzasidan Qo'qon shahar IIBga ariza bilan murojaat qiladi. Piro-vardida 2023-yil 22-avgust kuni ayni murojaat bo'yicha tezkor tadbir o'tkaziladi.

– Besh yuz dollar topolmadim. Hozir uch yuz dollar olib keldim, – deydi S. Hojiahmedov qizga sim qoqib.

Soat 12:30larda Shohida o'gay otasi bilan birga belgilangan manzilga – shaharning Chor-su dahasidagi jome masjidi yoniga yetib keladi. Ota-bola Sobirdan 300 AQSh dollari hisobidan 3 million 600 ming so'm naqd pulni olayot-gan paytda ushlanadi. So'ngra tovlamachi er-xotin va ularning qiziga nisbatan jinoyat ishi qo'zg'atiladi. Jinoyat ishlari bo'yicha Qo'qon shahar sudi tovlamachilarni Jinoyat kodeksi-ning 165-moddasi 2-qismi "v" bandi bilan aybli deb topib, O. Davlatjonovni ozodlikdan mahrum qilish, ona-bola Topvoldiyevalarni esa axloq tu-zatish ishi jazosiga mahkum etdi.

Nodirjon KIMSANOV,

jinoyat ishlari bo'yicha Qo'qon shahar sudi
sudyasi

TO'LANMAGAN
USTAMA UCHUN
SUD QAROR
CHIQAQDI

Narpaylik fuqaro I. Toshniyozovga 2021- yilning aprel oyidan ustama puli to'lanmay kelingan. Tuman maktabgacha va maktab ta'limi bo'limi-ning bu noqonuniy ishi kun kelib oshkor bo'lishi mas'ullarning xayoliga ham kelmagandir.

Fuqaroning murojaati asosida tuman adliya bo'limi tomonidan olib borilgan o'rganishlar afsuski o'z tas-dig'ini topdi.

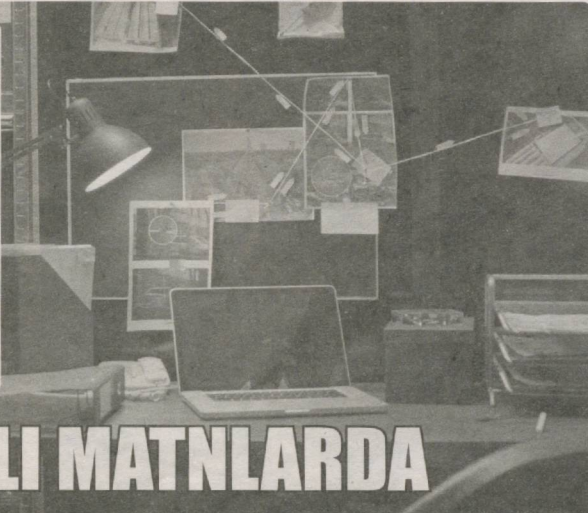
Prezidentimizning 2018- yil 19-fevraldagi "Axborot texnologiyalari va kommunikatsiyalari sohasini yana-da takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi far-monining 7-bandiga asosan davlat organlari va boshqa budjet tashkilotlarining zamonaviy axborot texnologi-yalari va kommunikatsiyalari joriy qilish va rivojlanti-rishga mas'ul bo'lgan xodimlariga beriladigan har oylik ustama miqdori davlat budjetidan, agar davlat bud-jetidan ajratilmagan bo'lsa, ushbu tashkilotlarning bud-jetdan tashqari mablag'lari hisobidan xodim lavozim maoshidan 100 foizdan kam bo'lmagan miqdorida bel-gilanadi.

Ustamani undirish yuzasidan adliya bo'limi tomoni-dan fuqarolik ishlari bo'yicha Kattaqo'rg'on tumanlararo sudiga da'vo arizasi kiritildi. Sud tuman maktabgacha va maktab ta'limi bo'limining fuqaroga 81 million 993 ming 700 so'm miqdoridagi ish haqidagi mavjud qarz-dorlikni, ya'ni ustama to'lashi haqida qaror qabul qildi.

Muhriddin TOSHMURODOV,

Narpay tuman adliya bo'limi bosh maslahatchisi

Kriminal xatti-harakatlarini amalga oshirishda til asosiy vosita bo'lib xizmat qiladi. Turli verbal va noverbal muloqot shakllarida jinoiy xatti-harakatlarni sodir etish yoki unga da'vat qilish va o'z qilmishini yashirish mumkin. Bunday holatlarda matn ifoda etilgan tilning lingvistik xususiyatlarini chuqur bilish hamda obyektiv yondashish talab etiladi.

KONFLIKTLI MATNLARDA

implikatsion mazmun tahlili

Aksariyat holatlarda ekspert matn vaziyati, nutq aktiga muvofiq gipotezaga asoslangan xulosa berishga majbur bo'ladi. Bu esa, ayblanuvchining jiddiy e'tiroziga sabab bo'lishi mumkin. Yuqorida keltirilgan fikr-mulohazalarga asosan aytish mumkinki, konfliktli matnlarda kriminalistik jihatdan javobgarlikka tortishga asos bo'luvchi holatlar mavjudligini asoslash uchun matnda qo'llangan so'zlarning kontekstual va konseptual ma'nolarini aniqlash zarurati paydo bo'ladi. Implikatsiya aytildigan fikrni to'g'ridan-to'g'ri ifodalamasdan yashirish, ishora qilish orqali tushuntiradi. Sharq xalqlari madaniyatida tag ma'no, qochirilmalar, istehzo orqali fikrni bayon etish uslubi mavjud. Odatda har bir gap o'ziga xos ma'noga ega. Nutqning bu ma'nosi Grice tomonidan implikatium deb ataladi, keyinchalik u tabiiy bo'lmagan ma'no atamasi bilan ifodalanadi. Ko'rsatkichlar implikatsiya deb ataladi.

Nominal ravishda, bu atama niyat, tushunish yoki ishtirok etishni anglatuvchi implikatsiya so'zi bilan bog'liqdir. Pragmatika va nutqni o'rganishda implikatsiya suhbatda ishtirok etadigan narsani anglatadi. Bundan tashqari, implikatsiya nutqning mantiqiy yakuni, so'zlovchi va tinglovchi o'rtasidagi umumiy bilish fonidir.

Argo (frants. argot – jargon) – ma'lum toifa kishilargagina tushunarli so'zlar mavjudligi bilan umumxalq tilidan farq qiluvchi, biror ijtimoiy toifa, guruhlarga xos qasama til.

Quyidagi dialoglarda buni ko'rish mumkin:

Y.: – Ikkita qog'oz tayyorlab qo'ysin, ikkita "karam".

X.: – Siz shuni yetkazing, men olib beraman... kabi suhbat jarayonida ikki erkak kishining o'zaro bo'lib o'tgan og'zaki nutqi aks etgan.

Ushbu og'zaki nutq jarayonida "Ikkita qog'oz tayyorlab qo'ysin, ikkita "karam" ko'rinishidagi argo biror ijtimoiy toifa, guruhlarga xos yasama til orqali "ikkita qog'oz" – qimmatba-

ho boyluk, mablag' ma'nosida implitsit, verbal shaklda – ma'lumotlar ma'nosi yashiringan, yopiq shaklda ifodalangan. "Karam" yashil rangli bo'lgani sababli, xalq tilida AQSH dollariga qiyoslanadi va bu o'xshatish orqali pulga ishora qilinadi.

Lingvistik tahlil natijasida matnda shaxslar o'rtasida o'zaro bo'lib o'tgan og'zaki nutq jarayonida shartli ravishda "X" deb belgilangan ishtirokchi tomonidan "Qancha?" savoliga, shartli ravishda "F" deb belgilangan ishtirokchi tomonidan "... ellikta, besh ming dollar..." deya tasdiqlovchi jumalari mablag', pul ma'nosida bayon qilingan, yoki "Aytilgan kopyalarni olib keluvdi, 50 varaq" ko'rinishidagi argo orqali jumalari qimmatbaho boyluk, mablag', pul ma'nosida implitsit jumalarga ishora qilingan.

Demak, implikatsiya aytilgan va nazarda tutilgan narsa o'rtasidagi farqni ko'rsatadi. Bu farqlar suhbatda bilinmaydi. Uchinchi shaxs ushbu suhbatni tushunmasligi mumkin. Biroq muloqot ishtirokchilariga oldindan ma'lum bo'lgan "kalit so'zlar" orqali muayyan bir shaxs, narsa predmet, hodisaga ishora qilinadi. Implitsit ma'noning ifodalanishida argolar muhim o'rin tutadi.

Nilufar NAJMIDINOVA,
X.Sulaymonova nomidagi Respublika sud ekspertiza markazi davlat sud eksperti

Ma'lum bir mamlakat yoki mintaqada iste'molchilar orasida yuqori e'tirof va obro' qozongan belgi hammaga ma'lum tovar belgisidir. Yuqori sifatli mahsulot yoki xizmatlar bilan bog'liq bu belgi ro'yxatdan o'tkazish jarayonida o'z egasiga qo'shimcha himoya va imtiyozlar beradi.

HAMMAGA MA'LUM TOVAR BELGISI

BU QANDAY BELGI?

O'zbekiston Respublikasining 2001-yil 30-avgustdagi "Tovar belgilari, xizmat ko'rsatish belgilari va tovar kelib chiqqan joy nomlari to'g'risida"gi qonunining 322-moddasida hammaga ma'lum tovar belgisini huquqiy muhofaza qilish tartibi belgilangan. Buning uchun qonunchilikda belgilangan tartibda Adliya vazirligi apellatsiya kengashining qarori asosida huquqiy muhofaza beriladi. Huquqiy muhofaza muddatsiz amal qiladi. Ya'ni, ushbu tovar belgilarini bir marta ro'yxatdan o'tkazish uning muddatsiz huquqiy muhofaza qilinishiga asos bo'lib xizmat qiladi. Bunday belgiga oid ma'lumotlar vazirlikning rasmiy veb-saytida joylashtiriladigan rasmiy axborotnomasida e'lon qilinadi.

Albatta, hammaga ma'lum tovar belgisini ro'yxatdan o'tkazishning bir nechta o'ziga xosliklari va afzalliklari mavjud. Qonunchilikka muvofiq, tovar belgisiga doir guvohnoma yoki tovar kelib chiqqan joy nomidan foydalanish huquqi to'g'risidagi guvohnoma talabnoma berilgan sanadan e'tiboran o'n yil mobaynida amal qiladi. Yoki uning amal qilish muddati guvohnoma amal qilayotgan oxirgi yil mobaynida berilgan arizaga binoan har safar o'n yilga uzaytirilishi mumkin.

Hammaga ma'lum tovar belgisiga ega bo'lish bozorda – raqobatda ustunlikni ham ta'minlaydi. Taniqli tovar belgisi raqobatchilarning bozorga kirishini qiyinlashtirib, ulardan ajralib turadi va bozorda alohida o'ringa ega bo'ladi.

Adliya vazirligining apellatsiya kengashiga taqdim etiladigan apellatsiyalar, ariza va unga ilova qilindigan materiallar hammaga ma'lum tovar belgisining e'tirof etilganini tasdiqlaydigan aniq ma'lumotlardan iborat bo'lishi kerak. Bunda tovar belgisidan mamlakatimiz hududida keng foydalanilgan haqida, tovar belgisidan foydalanilgan holda tovarlar realizatsiya qilingan aholi punktlarining ro'yxati, realizatsiya hajmi, yarmarka va ko'rgazmalarda tovar belgisidan foydalanilgan mahsulotlar yoki xizmatlar reklamasi hamda taqdimotini ham hisobga olgan holda tovar belgisidan foydalanish usuli, tovar iste'molchilarining o'rtacha yillik soni, tovar belgisi mashhur bo'lgan mamlakatlar haqidagi ma'lumotlar e'tiborga olinadi.

Sanjar TURSUNOV,
Adliya vazirligi Intellektual mulkni huquqiy himoya qilish boshqarmasi katta maslahatchisi

E'LONLAR

Toshkent viloyat adliya boshqarmasining 2024-yil 11-yanvardagi 9-um-son buyrug' bilan Zangiota tumanida xususiy notarial amaliyot bilan shug'ullanuvchi notarius Abrorov Azizbek Samiyevich boshqa haq to'lanadigan ishga tayinlangani munosabati bilan unga berilgan xususiy notarial faoliyat bilan shug'ullanish huquqini beruvchi TS 0016-sonli litsenziyaning amal qilishi va notarius maqomi tugatildi.

Toshkent viloyat adliya boshqarmasining 2024-yil 5-yanvardagi 1-um-sonli buyrug' bilan "AVAZBEK KARIMOV" advokatlik byurosi advokati Karimov Avaz Djumabayevichga Toshkent viloyat adliya boshqarmasi tomonidan 2023-yil 6-noyabrda berilgan №156040-raqamli advokatlik

lik faoliyati bilan shug'ullanish huquqini beruvchi litsenziyaning amal qilishi hamda advokatlik maqomi advokat vaqot etganligi sababli tugatildi.

Qashqadaryo viloyat adliya boshqarmasi tomonidan 2024-yilning 8-yanvar kuni "Nurkulov Bobir himoyasi" advokatlik byurosi advokati Nurkulov Bobir Raxmankulovichga 2022-yil 9-sentabrda berilgan KS 000296-son advokatlik faoliyati bilan shug'ullanish huquqini beruvchi litsenziyasi hamda advokatlik maqomi tugatildi.

Toshkent viloyat ma'muriy sudi apellatsiya instansiyasining 2023-yil 21-dekabrda qaroriga asosan "OMAR AMIR DEFENCE" advokatlik byurosi advokati Yuldashv G'ulomjon G'ayrat-

jonovichning advokatlik faoliyati bilan shug'ullanish huquqini beruvchi litsenziyaning amal qilishi va advokat maqomi Toshkent viloyat adliya boshqarmasining 2024-yil 10-yanvardagi 8-um-son buyrug' bilan 1 (bir) oy muddatga to'xtatildi.

Andijon viloyat adliya boshqarmasining 2024-yil 17-yanvardagi 14-um-son buyrug'iga asosan Gulamov Rasuljan Kutibillayevichga 2018-yil 21-dekabrda berilgan AN 000114 raqamli advokatlik faoliyati bilan shug'ullanish huquqini beruvchi litsenziya, advokat Xoimatov Shavkat Ne'matovichga 2022-yil 6-sentabrda berilgan AN 000386 raqamli advokatlik faoliyati bilan shug'ullanish huquqini beruvchi litsenziya hamda advokat Umarova Margubaxon Ab-

dulxayevnaga 2023-yil 4-noyabrda berilgan L-7066304 raqamli advokatlik faoliyati bilan shug'ullanish huquqini beruvchi litsenziyaning amal qilishi va advokatlik maqomi tugatildi.

Namangan tumanlararo ma'muriy sudning 2023-yil 11-noyabrda hal qiluv qaroriga asosan (5-1601-2304/985-sonli ish bo'yicha) "Solidarity" advokatlik hay'ati advokati Ganiyev G'ofirjon Axmadjonovichga 2022-yil 27-iyul kuni berilgan L-70663567-sonli advokatlik faoliyati bilan shug'ullanish huquqini beruvchi litsenziyaning amal qilishi hamda advokatlik maqomi boshqarmaning 2024-yil 23-yanvar kuni 22-um-son buyrug' bilan 2024-yilning 11-apreli-ga qadar bo'lgan davrga to'xtatildi.

8 ORAMIZDAGI ODAMLAR

Davomi. Boshlanishi 1-betda

O'zbekiston endigina o'z mustaqilligini qo'lga kiritib, siyosiy jarayonlar avj olgan bir paytda mamlakatda sud, prokuratura, xavfsizlik xizmati, ichki ishlar, boringki, barcha sohalar sobiq "sho'ro" hukumatining qonun-qoidalarida ishlashga majbur bo'lgan murakkab yillar edi. Chunki, mavjud konstitutsiyadan tortib qonunlar va amaldagi kodekslarning barchasida sobiq ittifoqning manfaatlari ko'zlangan edi. Bosh qomus – Konstitutsiyaning yozilishidagi komissiya a'zosi sifatida sudlar to'g'risidagi bobga bevosita rahbarlik qilish, sudlar to'g'risidagi qonun loyihasining tayyorlanishi va qabul qilinishi, bir nechta kodekslar ishlab chiqilib hayotga tatbiq etilishi, Oliy sud raisi Ubaydulla Mingboyevning chekiga tushdi. Qilingan mehnat va tortilgan mashaqqatlarning samarasi qonunlar qabul qilingandan va xalq manfaati yo'lida xizmat qilib, ijobiy natijalar bera boshlaganidan keyingina ko'zga tashlandi.

VIJDON VA BURCH NOTASI

Sudyalik lavozimining eng yuqori rutbasiga munosib ko'rilgan Ubaydulla Mingboyev Oliy sudan tortib chekka hududlardagi tuman sudlarigacha bir xilda adolat o'rnatilishiga harakat qildi. Sudyalarni xalq tanib boshladi, hattoki, odamlar sud tomonidan qabul qilingan qarorlar, ajrimlar va hukmlardan rozi ekanini ayta boshladi. Bu katta ishonch edi, albatta. Sud tom ma'noda fuqarolar himoyachisiga aylandi. Davlat rahbarining taqdimnomasiga asosan qayta-qayta uch marotaba Oliy sud rahbarligiga saylangan Ubaydulla Mingboyev xalqimiz va davlat oldidagi burchini vijdonan bajardi. Yuzlab hamkasblari va shogirdlari uning jasorat ko'rsatib, yetmish yillik istibdod davrida qatag'onga uchragan vatanodoshlarimizning oqlanishida bosh-qosh bo'lganini iymon keltirgandek hali-hanuz ta'kidlashadi. Ubaydulla Mingboyevning Oliy sud raisi bo'lgan davrda amalga oshirgan ishlari hozir ham har kuni tilga olinadi. Nazar tashlaydigan bo'lsak, faoliyati davomida halollik va poklikni adolat negiziga aylantirgan, yonidagilarni ham shunga undagan, sudyalari va sud xodimlarini har qanday tazyiqlardan asrab-avaylagan ustoz ularni eng avvalo, qing'ir yo'lga yurmaslikka da'vat etgan. "Agarda, hech kimga bildirmasdan biror bir nojoiz ishni qilish maqsadida qonunga qarshi bormoqchi bo'lsangiz, zudlik bilan ortingizga qarang. U yerda Ubaydulla Qurbonovich turgan bo'ladi!" deb yuqori notada gapiradi. Ushbu mulohazaning o'ziyoq agarda tizimda iymoni sust sudyalari bor bo'lsa, ularni chaqmoq urgandek seskantirib faqat

KASBGA BAXSHIDA UMR

O'zbekistonda xizmat ko'rsatgan yurist Ubaydulla Mingboyev haqiqatlari

qonun yo'lidan yurishga majbur etadi. Ha, Ubaydulla Qurbonovich ana shunday adolatli karvonga sarbon bo'lishga qodir inson.

Bunday e'tirofqa loyiq bo'lish uchun esa, albatta, uzoq bosib o'tilgan yo'llar Shayxontohur tuman ichki ishlar bo'limining tergovchisi, Ichki ishlar vazirligining tergov boshqarmasi bosh tergovchisi, Surxondaryo viloyat sudining sudyasi, viloyat sudi raisining jinoyat ishlari bo'yicha o'rinbosari, Oliy sud sudyasi, Buxoro viloyat sudining raisi, Oliy sud sudyasi – jinoyat ishlari bo'yicha sudlov hay'atining raisi, Toshkent shahar sudining raisi lavozimlarida ishlagan vaqtlarida orttirgan tajribasi qo'l kelgan, desak mubolag'a bo'lmaydi.

Beminnat xizmatlar o'z samarasini ko'rsatdi. Quyidan eng yuqorigacha bo'lgan yo'lni bosib o'tgan mohir yurist "Oliy malaka darajasiga ega bo'lgan sudya" va "O'zbekiston Respublikasida xizmat ko'rsatgan yurist" faxriy unvoniga sazovor bo'ldi. Haqiqat talabgori bo'lgan xalqning ham e'tirofi xuddi shunday edi.

KO'NGLIDA ADOLAT, SO'ZIDA HIKMAT

Odil sudlovni amalga oshirish yo'lida bor bilim va tajribasini baxshida etgan Ubaydulla Qurbonovich Oliy sud raisi lavozimidan nafaqaga kuzatilgan bo'lsa-da, kasbiga sadoqati tufayli yana xizmatga bel bog'ladi. O'tgan o'n besh yil mobaynida O'zbekiston Sudyalari assotsiatsiyasiga rahbarlik qildi.

Bunga qadar malakali huquqshunos, xizmat ko'rsatgan yurist, odil sudya deya e'tirof etilgan bo'lsa, bu davrda soha vakillari va xalq tomonidan O'zbekiston huquqshunoslarining otaxoni deya tan olindi. Bu yerdagi ish Oliy soddagidan tamomila farq qilsa-da, maqsad o'sha-o'sha. Aniqroq qilib aytadigan bo'lsak, sud tizimining nufuzini yuksaltirishdan iborat edi.

Ezgu maqsadlarni o'z oldiga qo'ygan ustoz endi "pensiyadaman" deb kabinetda o'tirib olmadi. Aksincha, respublikaning barcha viloyatlariga borib u yerda sudlar va sudyalarning ish faoliyati bilan yaqindan tanishdi. Sudyalar qatori qadamba-qadam yurdi. Tizimda ishlagan va ayni damda nafaqada bo'lgan faxriylarning ro'yxatini shakllantirdi. Yoshlarning ongiga "Uch avlod uchrashuvi" hamda "Ustoz va shogird analari" degan tushunchalarni singirdi. Matbuotda kadrlarni tanlash va tayyorlash, sudyalari odob-axloq qoidalari, keksalarga e'tibor ko'rsatish, sudning obro'sini yanada oshirishga qaratilgan va boshqa turli mavzularda yuzga yaqin maqolalarini e'lon qildi. Qator kitoblari bosmadan chiqdi. Yana bir gap. Ubaydulla Qurbonovichning sud va adolat to'g'risida "Sudyalik – qonun va adolatni qonur toptirish vakolatidir", "Odil sudlovning maqsadi – insonparvarlikdir", "Sudyalik – ulkan mas'uliyat", "Sud – fuqarolar himoyachisi", "Adolat, halollik va insonparvarlik har narsadan ustun" deb bildirgan fikrlari allaqachon aforizmga aylanib ulgurgan.

So'nggi yillarda mamlakatimizda sud-huquq tizimidagi islohotlar davri kechmoqda. Diqqat bilan e'tibor qaratsa ziyarak kuzatuvchi siyosiy jarayonlarda ta'limning, tizimlarning isloh qilinishini angelaydi. Insonning o'zini-o'zi isloh qilishini Ubaydulla Mingboyevda ko'rib, u kishining yaratuvchanlik, yo'qdan bor qilish, kelajakni ko'ra olish qobiliyatiga tan berasiz. Tasdiq uchun fakt keltirish joiz bo'lsa, Ubaydulla Mingboyevning o'ttizdan ortiq takliflari 2017-yilda Yurtboshimizning vertual qabulxonasiga, Prezident devoniga, Vazirlar Mahkamasiga yuborilganini va aksariyat qabul qilinayotgan farmon va qarorlarda o'z aksini topganini ta'kidlash mumkin. Albatta, sohaga oid salmoqli ishlarni amalga oshirgan U. Mingboyevga Prezidentimiz tomonidan yana bir mas'uliyatli vazifa yuklatildi. Ustoz 2018-yilning 29-iyunida Oliy Majlis Senatining qarori bilan O'zbekiston Respublikasi Sudyalari oliy kengashining raisi lavozimiga saylandi. Ustoz bu yerda ham ikki yildan ortiqroq vaqt mobaynida ishlab, kasbiga sadoqatli bo'lgan adolatparvar va vatanparvar sudyalarning lavozimlarga tayinlanishida bosh-qosh bo'ldi.

TO'QSONINCHI BEKAT

Mustaqil O'zbekiston Oliy sudining birinchi raisi sifatida tarixga muhrlangan Vatanga sadoqatli yurist Ubaydulla Mingboyev muborak saxon besh yoshni qarshi oldi. Biroq, o'zi hozir to'qson yoshlar dovoniga yaqinlashib qolganini ta'kidlaydi. Sababi, tug'ilganlik haqidagi guvohnomani yettinchi sinfda o'qiyotganida maktabga kelgan tekshiruvchilar U. Mingboyevning bo'yi-basti, vazni va tashqi ko'rinishiga qarab taxminiy yozib bergan ekan. Shunda ularning to'rt yilga adashishi ustozni 1935-yilda emas, 1939-yilda tug'ilgan deb qayd etilishiga sabab bo'lgan.

Ustoz butun umrini adolat yo'lida bag'ishlagan benazir inson. Tergovchilik davri bilan qo'shib hisoblaganda, huquqni muhofaza qilish organlarida ellik yetti yillik halol mehnati Ubaydulla Mingboyevga yuksak hurmat va sharaf keltirdi. Adolat mezoniga qurilgan umr yo'lidagi ellik yetti bekating har birida ustoz duolarini olgan shogirdlarning hisobi yo'q. Ustoz umrining yuzinchi bekati u kishidan o'z dastxati bilan yangi xizmatga boshim uchun yo'llanma olish baxtiga muyassar bo'lay deb Yaratgandan so'rayman... Umringiz uzoq bo'lsin, aziz ustoz!

Sherzod DAMINOV,
O'zbekiston sudyalari
Assotsiatsiyasining matbuot kotibi

INSON
va qonun

MUASSIS:
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
ADLIYA VAZIRLIGI

"Adolat" milliy huquqiy axborot
markazi nashri

info@adolatmarkazi.uz

2007-yil 3-yanvarda
O'zbekiston
Matbuot va axborot
agentligida
0081-raqam bilan
ro'yxatga olingan

Bosh
muharrirAsliddin
ALIMARDON**TAHRIR HAY'ATI**

Alisher Karimov
Furqat Tojiyev
Akbar Musayev
Xayotjon Klichev
Sevara O'rinboeva
Yorбек Iskandarov
Dilfuza Ergasheva

Tahririyatga kelgan
qo'lyozmalar taqiriz
qilinmaydi va muallifga
qaytarilmaydi.

Navbatchi
Yorбек Iskandarov
Sahifalovchi-dizayner
Jasur Tojiyboev

Nashr indeksi: 137

"Inson va qonun" gazetasi hamda "Huquq va burch" ijtimoiy-huquqiy jurnali birlashgan tahririyati kompyuter bazasida terildi va sahifalandi. A3 bichimida, 2 bosma taboq hajmda, ofset usulida "KOLORPAK" MCHJ bosmaxonasida chop etildi.

Korxonalar manzili: Toshkent shahri, Yunusobod tumani, 17-mavze, Yangi shahar ko'chasi, 1a-uy
Tiraj: – 4120
Buyurtma – 366

Nashr etilish vaqti: – 19:00
Topshirildi: – 19:00

MANZILIMIZ:

100060, Toshkent sh.
Amir Temur shohko'chasi
19-uy.

Faks: (71) 233-28-18

Obuna bo'limi:

(71) 233-25-65

Bahosi kelishilgan narxda

1 2 3 4 5